

Spørgeskemaer til brug ved bekymrende skolefravær og/eller skolevægning

Henvender sig både til skoleledere, lærere, behandlere, elever og forældre

Udarbejdet af

PROJEKT TIDLIG INDSATS, BØRNE- OG UNGDOMSPSYKIATRIEN (Juni 2015)

BASEN

Indholdsfortegnelse

Vejledning til brug af spørgeskemaerne omkring skolefravær	2
Introduktion til spørgeskemaet til børn og unge:	3
Spørgeskema omkring årsager til skolefravær – børn og unge.....	4
Scoring af spørgeskema – børn og unge	10
Vejledning til scoring af spørgeskemaerne til børn/unge og forældre	11
Introduktion til spørgeskemaet til forældre:	13
Spørgeskema omkring årsager til skolefravær – forældre	14
Scoring af spørgeskema – forældre	20
Introduktion til spørgeskemaet til lærere/behandlere vedrørende skolefravær	21
Spørgeskema til lærere/behandlere vedr. skolefravær	22
Introduktion til spørgeskemaet vedr. procedurer for skolefravær	26
Skolens procedurer for skolefravær.....	27
De 4 primære årsager til skolefravær (Inspireret af Dr. Daniel Chorney)	30

Vejledning til brug af spørgeskemaerne omkring skolefravær

De to første spørgeskemaer og scoringsnøgler vedrørende børn/unge og forældre er oprindeligt udarbejdet af Christopher A. Kearney & Anne Marie Albano, og er i maj 2015 blevet oversat af Thorkil Bjerrum og Michelle Larsen, Projekt Tidlig Indsats, Børne – og Ungdomspsykiatrien, Kolding med tilladelse fra Christopher A. Kearney.

Spørgeskemaerne af Kearney et al. kan give et indblik i, hvad det kunne være for nogle årsager, der ligger til grund for den enkelte elevs skolefravær, og spørgeskemaerne kan udgøre et supplement i forhold til den samlede forståelse af det enkelte barn/den unge.

Vi mener dog ikke, at spørgeskemaene bør benyttes som et enkeltstående redskab, der skal forklare barnets adfærd, og spørgeskemaet kan/skal heller ikke bruges med henblik på at stille diagnoser.

Vi anbefaler, at resultaterne af spørgeskemaet kombineres med andre vurderinger og observationer, og at der eventuelt indhentes hjælp fra relevant fagpersonale (f.eks. PPR), når spørgeskemaerne opgøres og sammenholdes med den øvrige viden om barnet/forældrene.

Det oprindelige spørgeskema og vejledninger kan findes i bogen: When Children Refuse School (Treatments That Work) - A Cognitive-Behavioral Therapy Approach Parent Workbook af Christopher A. Kearney & Anne Marie Albano

På den sidste side i mappen findes en oversigt over de 4 kategorier, som Kearney et al. bruger i forbindelse med spørgeskemaerne. Kategorierne kan være med til at give et billede af, hvad det er for nogle årsager, der ligger til grund for skolefraværet og ligeledes hvilke konsekvenser af og symptomer på skolefraværet, man bør have en øget opmærksomhed på ved en eventuel opfølgende og forebyggende indsats. I skemaet har vi tilføjet nogle underkategoriseringer, der er inspireret af Dr. Daniel Chorneys forståelse af de selvsamme kategorier.

Spørgeskemaet til lærere og behandlere er ligeledes frit oversat og tilpasset danske forhold af Thorkil Bjerrum og Michelle Larsen efter Derbyshire County Council's retningslinjer for emotionsbaseret skolefravær. Spørgeskemaet kan være med til at underbygge, hvorvidt skolefraværet bygger på mere emotionsbaseret skolefravær (skolevægning)

Spørgeskemaet omkring procedurer for skolefravær er ligeledes frit oversat og tilpasset danske forhold af Thorkil Bjerrum og Michelle Larsen efter Derbyshire County Council's retningslinjer for emotionsbaseret skolefravær. Spørgeskemaet kan være med til at give de enkelte skoler et overblik over, hvor godt de er klædt på ressourcemæssigt i forhold til at arbejde med skolefravær- og eventuelt hvilke tiltag og procedurer, der kunne iværksættes, så skolerne oplever sig som endnu bedre klædt på til at varetage skolefraværs- og skolevægringsproblematikker.

Introduktion til spørgeskemaet til børn og unge:

Børn og unge kan have forskellige årsager til, at de ikke kommer i skole. Nogle børn og unge får det dårligt (føler sig syge, ked af det, bange osv.), når de er i skolen, og andre børn og unge har svært ved at være sammen med andre personer i skolen. Der er også nogle børn og unge, der hellere vil være derhjemme sammen med deres familie, og der er andre børn og unge, der ikke kommer i skole, fordi de hellere vil foretage sig noget sjovt udenfor skolen.

Dette spørgeskema stiller dig nogle spørgsmål omkring årsagerne til, at du ikke ønsker at tage i skole. For hvert spørgsmål skal du vælge det nummer (0-6), der bedst beskriver, hvordan du har haft det de seneste par dage. Når du har besvaret et spørgsmål, går du videre til det næste. Du må ikke springe spørgsmål over.

Der er ikke nogen rigtige eller forkerte svar – bare vælg det nummer, der bedst beskriver, hvordan du har det med at tage i skole, og sæt så et kryds.

Spørgeskema omkring årsager til skolefravær – børn og unge

Dato : _____

Navn: _____

Alder: _____

(Sæt kun 1 kryds)		Aldrig (0)	Sjældent (1)	Nogle gange (2)	Halvdelen af tiden (3)	Som regel (4)	Næsten altid (5)	Altid (6)
1.	Hvor ofte har du det dårligt med at tage i skole, fordi du er bange for noget, der er relateret til skolen (for eksempel prøver, køre med skolebus, læreren, brandalarmen)?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2.	Hvor ofte bliver du væk fra skolen, fordi det er svært at tale med de andre børn/unge i skolen?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3.	Vil du hellere blive hjemme sammen med din mor/far end at tage i skole?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4.	Når du i løbet af ugen (mandag til fredag) ikke tager i skole, hvor ofte tager du så hjemmefra for at foretage dig noget sjovt?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

(Sæt kun 1 kryds)		Aldrig (0)	Sjældent (1)	Nogle gange (2)	Halvdelen af tiden (3)	Som regel (4)	Næsten altid (5)	Altid (6)
5.	Hvor ofte bliver du hjemme fra skolen, fordi du ville føle dig ked af det/deprimeret, hvis du tog af sted?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6.	Hvor ofte bliver du hjemme fra skolen, fordi du føler ubehag ved at skulle stå overfor andre i skolen (f.eks. fremlægning, gruppearbejde)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7.	Hvor ofte tænker du på dine forældre/din familie, når du er i skole?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
8.	Når du i løbet af ugen (mandag til fredag) ikke er i skole, hvor ofte taler du så med/er sammen med andre personer (udover familien)?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
9.	Hvor ofte har du det værre i skolen (føler dig bange, nervøs eller ked af det) sammenlignet med, hvordan du har det, når du er derhjemme?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

(Sæt kun 1 kryds)		Aldrig (0)	Sjældent (1)	Nogle gange (2)	Halvdelen af tiden (3)	Som regel (4)	Næsten altid (5)	Altid (6)
10.	Hvor ofte bliver du hjemme fra skole, fordi du ikke har ret mange venner i skolen?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
11.	Vil du hellere være sammen med familien end at tage i skole?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
12.	Når du i løbet af ugen (mandag til fredag) ikke er i skole, nyder du så at lave andre ting (være sammen med vennerne, tage forskellige steder hen)?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
13.	Hvor ofte føler du dig bange, nervøs, ked af det osv., når du i løbet af weekenden tænker på skolen?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

(Sæt kun 1 kryds)		Aldrig (0)	Sjældent (1)	Nogle gange (2)	Halvdelen af tiden (3)	Som regel (4)	Næsten altid (5)	Altid (6)
14.	Hvor ofte holder du dig væk fra steder på skolen, hvor du ville være nødt til at tale med andre (f.eks. gangene og andre steder, hvor der opholder sig mennesker)?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
15.	Vil du hellere undervises derhjemme af dine forældre end af dine lærere i skolen?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
16.	Hvor ofte tager du ikke i skole, fordi du hellere vil lave noget sjovt udenfor skolen?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
17.	Tror du, det ville være nemmere for dig at tage i skole, hvis du ikke følte ubehag ved at tage af sted?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

(Sæt kun 1 kryds)		Aldrig (0)	Sjældent (1)	Nogle gange (2)	Halvdelen af tiden (3)	Som regel (4)	Næsten altid (5)	Altid (6)
18.	Tror du, det ville være lettere at tage i skole, hvis du havde lettere ved at få nye venner?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
19.	Tror du, det ville være lettere for dig at tage i skole, hvis dine forældre tog med dig?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
20.	Ville det være lettere for dig at tage i skole, hvis du i højere grad kunne foretage dig noget efter skole, du godt kan lide at foretage dig (f.eks. være sammen med venner)?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
21.	Tror du, at du har flere dårlige følelser og tanker omkring skolen (bange, nervøs, ked af det), når man sammenligner med andre jævnaldrende børn og unge?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
22.	Tror du, at du i højere grad holder dig væk fra andre personer på skolen, når man sammenligner med andre jævnaldrende børn og unge?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

(Sæt kun 1 kryds)		Aldrig (0)	Sjældent (1)	Nogle gange (2)	Halvdelen af tiden (3)	Som regel (4)	Næsten altid (5)	Altid (6)
23.	Tror du, at du har et større behov for at være derhjemme sammen med dine forældre end andre jævnaldrene børn og unge har i forhold til deres forældre?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
24..	Tror du, at du har et større behov for at foretage dig sjove ting udenfor skolen (i stedet for at tage i skole), når man sammenligner med andre børn og unge på din alder?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Oversat til dansk af lærer Thorkil Bjerrum og psykolog Michelle Larsen, Projekt Tidlig Indsats, Børne- og Ungdomspsykiatrien, Kolding, med tilladelse fra Christopher A. Kearney efter "School refusal assesment scale-revised (C)" af Christopher A. Kearney & Anne Marie Albano: When Children Refuse School (Treatments That Work)
- A Cognitive-Behavioral Therapy Approach Parent Workbook

Scoring af spørgeskema – børn og unge

	Kategori 1: Børn og unge, der bliver hjemme fra skole for at undgå objekter / situationer, der udløser stress og negativ affekt.	Kategori 2: Børn og unge, der bliver hjemme fra skole for at undgå ubehagelige sociale situationer og/eller situationer, hvor de bliver evalueret	Kategori 3: Børn og unge, der har et ønske om at blive hjemme hos forældrene for at få opmærksomhed. ELLER fordi det er svært at være væk fra forældrene (der kunne ske en ulykke med mine forældre, mens jeg er i skole) jf. Daniel Chorney	Kategori 4: Børn og unge, der bliver hjemme fra skole for at opsøge mere lystbetonede aktiviteter udenfor skolen
	1.	2.	3.	4.
	5.	6.	7.	8.
	9.	10.	11.	12.
	13.	14.	15.	16.
	17.	18.	19.	20.
	21.	22.	23.	24.
Total score:				
Gennemsnit:				
Placering:				

Vejledning til scoring af spørgeskemaerne til børn/unge og forældre

Scoring

Spørgsmål **1, 5, 9, 13, 17 og 21** hører under **kategori 1**, og totalscoren under denne kategori siger noget om, hvor udtalt skolevægningen er i forhold til at undgå objekter/situationer i skolen, der udløser stress og negativ affekt.

Spørgsmål **2, 6, 10, 14, 18 og 22** hører under **kategori 2**, og totalscoren under denne kategori siger noget om, hvor udtalt skolevægningen er i forhold til at undgå ubehagelige sociale situationer og/eller situationer, hvor man bliver evalueret i skolen.

Spørgsmål **3, 7, 11, 15, 19 og 23** hører under **kategori 3**, og totalscoren under denne kategori siger noget om, hvor udtalt barnets/den unges ønske om at blive hjemme hos forældrene er (enten for at få opmærksomhed fra forældrene eller fordi barnet/den unge kan være bange for, at der sker noget med forældrene, mens barnet/den unge er i skole).

Spørgsmål **4, 8, 12, 16, 20 og 24** hører under **kategori 4**, og totalscoren under denne kategori siger noget om, hvor udtalt tendensen er til at blive hjemme fra skole for at opsøge mere lystbetonede aktiviteter udenfor skolen.

Trin 1.

Læg alle svarscoren fra kategori 1 sammen til en totalscore.

Eksempel: Spørgsmål 1 = nogle gange(2), spørgsmål 5 = halvdelen af tiden(3), spørgsmål 9=sjældent(1), spørgsmål 13=altid(6), spørgsmål 17 = næsten altid(5) og spørgsmål 21= som regel(4).

De 6 forskellige scorere under kategori 1 lægges sammen ($2+3+1+6+5+4$), og der fås en totalscore på 21.

Totalscoren beregnes på samme måde for de 3 øvrige kategorier.

Trin 2.

Beregn gennemsnittet for kategori 1 ved at dividere totalscoren med de 6 underkategorier for kategori 1($21/6$). Der fås en gennemsnitlig score på 3.5.

Den gennemsnitlige score beregnes på samme måde for de 3 øvrige kategorier

Trin 3.

Beregning af hvordan de 4 kategorier placerer sig/rangerer i forhold til hinanden. Hvis det samlede gennemsnit for hver af kategorierne ser ud som følger (kategori 1=3,5, kategori 2=6, kategori 3=2 og kategori 4=1), så ser placeringen/rangering af kategorierne således ud:

1. Kategori 2 med en gennemsnitlig score på 6
2. Kategori 1 med en gennemsnitlig score på 3.5
3. Kategori 3 med en gennemsnitlig score på 2
4. Kategori 4 med en gennemsnitlig score på 1

Ud fra placeringen/rangeringen kan det **forsigtigt** udledes, at der i højere grad er tale om et barn/en ung, der har deciderede skolevægringsproblemer, og at der med stor sandsynlighed ligger en angstproblematik til grund for skolefraværet – i dette specifikke tilfælde lader det til, at det især er en angstproblematik, der drejer sig om undgåelse af ubehagelige sociale situationer og/eller situationer, hvor man bliver evalueret.

Dialog om forskelle på scorer fra forældre samt børn og unge

Som udgangspunkt scores forældrespørgeskemaet og spørgeskemaet til børn og unge på samme måde. Dog kan det meget nemt vise sig, at forældrene ikke har de samme totalscorer og placeringer/rangeringer som deres børn. I de tilfælde, hvor forældre og børn svarer meget forskelligt på spørgeskemaerne og har forskellige oplevelser af, hvad problemet egentlig er, kan det give et rigtigt godt grundlag for at gå i dialog med børnene/de unge og deres forældre omkring deres forskellige oplevelser af problemerne/skolefraværet.

Introduktion til spørgeskemaet til forældre:

Børn og unge kan have forskellige årsager til, at de ikke kommer i skole. Nogle børn og unge får det dårligt (føler sig syge, ked af det, bange osv.), når de er i skolen, og andre børn og unge har svært ved at være sammen med andre personer i skolen. Der er også nogle børn og unge, der hellere vil være derhjemme sammen med deres familie, og der er andre børn og unge, der ikke kommer i skole, fordi de hellere vil foretage sig noget sjovt udenfor skolen.

Dette spørgeskema stiller dig nogle spørgsmål omkring årsagerne til, at dit barn ikke ønsker at tage i skole. For hvert spørgsmål skal du vælge det nummer (0-6), der bedst beskriver, hvordan du tror, dit barn har haft det de seneste par dage. Når du har besvaret et spørgsmål, går du videre til det næste. Du må ikke springe spørgsmål over.

Der er ikke nogle rigtige eller forkerte svar – bare vælg det nummer, der bedst beskriver, hvordan du tror, dit barn har det med at tage i skole, og sæt så et kryds.

Oversat til dansk af lærer Thorkil Bjerrum og psykolog Michelle Larsen, Projekt Tidlig Indsats, Børne- og Ungdomspsykiatrien, Kolding, med tilladelse fra Christopher A. Kearney efter "School refusal assesment scale-revised (C)" af Christopher A. Kearney & Anne Marie Albano: *When Children Refuse School (Treatments That Work)*
- A Cognitive-Behavioral Therapy Approach Parent Workbook

Spørgeskema omkring årsager til skolefravær – forældre

Dato : _____

Navn: _____

Alder: _____

(Sæt kun 1 kryds)		Aldrig (0)	Sjældent (1)	Nogle gange (2)	Halvdelen af tiden (3)	Som regel (4)	Næsten altid (5)	Altid (6)
1.	Hvor ofte har dit barn det dårligt med at tage i skole, fordi han/hun er bange for noget, der er relateret til skolen (for eksempel prøver, køre med skolebus, læreren, brandalarmen)?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2.	Hvor ofte bliver dit barn væk fra skolen, fordi det er svært for ham/hende at tale med de andre børn/unge i skolen?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3.	Hvor ofte vil dit barn hellere blive hjemme sammen med dig/anden nærtstående voksen end at tage i skole?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4.	Når dit barn i løbet af ugen (mandag til fredag) ikke tager i skole, hvor ofte forlader han/hun så hjemmet for at foretage sig noget sjovt?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

(Sæt kun 1 kryds)		Aldrig (0)	Sjældent (1)	Nogle gange (2)	Halvdelen af tiden (3)	Som regel (4)	Næsten altid (5)	Altid (6)
5.	Hvor ofte bliver dit barn hjemme fra skolen, fordi han/hun ville føle sig ked af det/deprimeret, hvis han/hun tog af sted?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6.	Hvor ofte bliver dit barn hjemme fra skolen, fordi han/hun føler ubehag ved at skulle stå overfor andre i skolen (f.eks. fremlægning, gruppearbejde)?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7.	Hvor ofte tænker dit barn på dig, anden nærtstående voksen og/eller familien, når han/hun er i skole?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
8.	Når dit barn i løbet af ugen (mandag til fredag) ikke er i skole, hvor ofte taler han/hun så med eller er sammen med andre personer (udover familien)?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

(Sæt kun 1 kryds)		Aldrig (0)	Sjældent (1)	Nogle gange (2)	Halvdelen af tiden (3)	Som regel (4)	Næsten altid (5)	Altid (6)
9.	Hvor ofte har dit barn det værre i skolen (føler sig bange, nervøs eller ked af det) sammenlignet med, hvordan han/hun har det, når han/hun er derhjemme?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
10.	Hvor ofte bliver dit barn hjemme fra skole, fordi han/hun ikke har ret mange venner i skolen?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
11.	Vil dit barn hellere være sammen med familien end at tage i skole?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
12.	Når dit barn i løbet af ugen (mandag til fredag) ikke er i skole, nyder han/hun så at lave andre ting (være sammen med vennerne, tage forskellige steder hen)?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

(Sæt kun 1 kryds)		Aldrig (0)	Sjældent (1)	Nogle gange (2)	Halvdelen af tiden (3)	Som regel (4)	Næsten altid (5)	Altid (6)
13.	Hvor ofte føler dit barn sig bange, nervøs, ked af det etc., når han/hun i løbet af weekenden tænker på skolen?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
14.	Hvor ofte holder dit barn sig væk fra steder på skolen, hvor han/hun ville være nødt til at tale med andre (f.eks. gangene og andre steder, hvor der opholder sig mennesker)?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
15.	Vil dit barn hellere undervises derhjemme af dig/anden nærtstående voksen end af sine lærere i skolen?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
16.	Hvor ofte vil dit barn ikke i skole, fordi han/hun hellere vil lave noget sjovt udenfor skolen?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
17.	Tror du, det ville være nemmere for dit barn at tage i skole, hvis han/hun ikke følte ubehag i forbindelse med at tage af sted?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

(Sæt kun 1 kryds)		Aldrig (0)	Sjældent (1)	Nogle gange (2)	Halvdelen af tiden (3)	Som regel (4)	Næsten altid (5)	Altid (6)
18.	Tror du, det ville være lettere for dit barn at tage i skole, hvis dit barn havde nemmere ved at få nye venner?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
19.	Tror du, det ville være lettere for dit barn at tage i skole, hvis du eller anden nærtstående voksen tog med ham/hende?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
20.	Tror du, det ville være lettere for dit barn at tage i skole, hvis han/hun i højere grad kunne foretage sig noget efter skolen, han/hun godt kan lide at foretage sig (f.eks. være sammen med venner)?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
21.	Tror du, at dit barn har flere dårlige følelser og tanker omkring skolen (bange, nervøs, ked af det), når man sammenligner med andre jævnaldrende børn og unge?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
22..	Tror du, at dit barn i højere grad holder sig væk fra andre personer på skolen, når man sammenligner med andre jævnaldrene børn og unge?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

(Sæt kun 1 kryds)		Aldrig (0)	Sjældent (1)	Nogle gange (2)	Halvdelen af tiden (3)	Som regel (4)	Næsten altid (5)	Altid (6)
23.	Tror du, at dit barn har et større behov for at være derhjemme sammen med dig/anden nærtstående voksen end andre jævnaldrene børn og unge har i forhold til deres forældre?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
24..	Tror du, at dit barn har et større behov for at foretage sig sjove ting udenfor skolen (i stedet for at tage i skole), når man sammenligner med andre børn og unge på dit barns alder?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Oversat til dansk af lærer Thorkil Bjerrum og psykolog Michelle Larsen, Projekt Tidlig Indsats, Børne- og Ungdomspsykiatrien, Kolding, med tilladelse fra Christopher A. Kearney efter "School refusal assesment scale-revised (C)" af Christopher A. Kearney & Anne Marie Albano: When Children Refuse School (Treatments That Work)
- A Cognitive-Behavioral Therapy Approach Parent Workbook

Scoring af spørgeskema – forældre

	Kategori 1: Børn og unge, der bliver hjemme fra skole for at undgå objekter / situationer, der udløser stress og negativ affekt.	Kategori 2: Børn og unge, der bliver hjemme fra skole for at undgå ubehagelige sociale situationer og/eller situationer, hvor de bliver evalueret	Kategori 3: Børn og unge, der har et ønske om at blive hjemme hos forældrene for at få opmærksomhed. ELLER fordi det er svært at være væk fra forældrene (der kunne ske en ulykke med mine forældre, mens jeg er i skole) jf. Daniel Chorney	Kategori 4: Børn og unge, der bliver hjemme fra skole for at opsøge mere lystbetonede aktiviteter udenfor skolen
	1.	2.	3.	4.
	5.	6.	7.	8.
	9.	10.	11.	12.
	13.	14.	15.	16.
	17.	18.	19.	20.
	21.	22.	23.	24.
Total score:				
Gennemsnit:				
Placering:				

Introduktion til spørgeskemaet til lærere/behandlere vedrørende skolefravær

Det følgende spørgeskema kan være med til at give den enkelte lærer/behandler et billede af, om skolefraværet bygger på mere emotionsbaserede årsager (skolevægning). Der foreligger ikke noget scoringsskema for spørgeskemaet. Dog kan der stadig trækkes information ud af skemaet. Hvis spørgeskemaet primært udfyldes med "aldrig" og "sjældent", kan det tolkes sådan, at skolefraværet i højere grad bygger på, at den enkelte elev søger mere lystbetonede aktiviteter udenfor skolen og ikke som sådan er forpint af situationen. Hvis spørgeskemaet derimod primært udfyldes med "ofte" og "næsten altid", kan det tolkes i retning af nogle deciderede emotionsbaserede faktorer, der ligger til grund for skolefraværet, og eleven vil som oftest opleve sig som forpint af situationen.

Læreren/behandleren udfylder skemaet på baggrund af den viden, han/hun har om det pågældende barn/den unge. I nogle tilfælde, kan det være, at læreren/behandleren ikke har den nødvendige viden om eleven – i sådanne tilfælde er det fint at svare efter bedste formåen eller helt undlade at svare og endvidere kan den manglende viden på enkelte spørgsmål give anledning til, at man blive mere nysgerrig på barnet/den unge på dette område.

Spørgeskema til lærere/behandlere vedr. skolefravær

Dato : _____

Navn: _____

Alder: _____

Den observerede adfærd (udfyldes af læreren)		Ved ikke	Aldrig	Sjældent	Af og til	Ofte	Næsten altid	Kommentarer
1.	Der observeres stort besvær hos barnet/den unge i forhold til at komme i skole samt lange perioder med fravær.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
2.	Barnet/den unge er fast besluttet på at blive derhjemme og forældrene er bevidste om dette.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
3.	Der ses bestemte mønstre i barnets/den unges fravær fra skolen (på bestemte dage, i bestemte fag osv.).	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
4.	Der er tilfælde af angst – og/eller skolevægringsproblematikker i barnets/den unges familie.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
5.	Barnets/den unge er tilbageholdende i forhold til at deltage i skoleudflugter, lejrture osv.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

Den observerede adfærd (udfyldes af læreren)		Ved ikke	Aldrig	Sjældent	Af og til	Ofte	Næsten altid	Kommentarer
6.	Barnet/den unge er ofte fraværende i forbindelse med mindre alvorlige sygdomstilfælde.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
7.	Barnet/den unge har/har haft episoder med selvskadende adfærd.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
8.	Barnet/den unge oplever angst i forbindelse med adskillelse fra forældrene – der kan eksempelvis være tale om en bekymring for, at der kunne ske noget med mor eller far, mens barnet/den unge er i skole.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
9.	Barnet/den unge udviser en upassende og ikke alderssvarende afhængighed af forældrene.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
10.	Der ses eksempler på, at barnet/den unge præsterer under evne.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

Den observerede adfærd (udfyldes af læreren)		Ved ikke	Aldrig	Sjældent	Af og til	Ofte	Næsten altid	Kommentarer
11.	Der observeres tegn på social isolation (undgåelse af samvær med klassekammerater og andre grupper af venner/bekendte)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
12.	Der observeres et hyppigt fravær, der <i>ikke</i> har forbindelse til decideret dyssocial adfærd (mangelfuld hensyntagen til sociale forpligtelser og mangelfuld hensyntagen i forholdet til andre mennesker)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
13.	Det er især i forbindelse med bestemte situationer i skolen, at barnet/den unge har det svært	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
14.	Barnet/den unge udtrykker et stærkt ønske om at kunne deltage i timerne, men er umiddelbart ikke i stand til det	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

Den observerede adfærd (udfyldes af læreren)		Ved ikke	Aldrig	Sjældent	Af og til	Ofte	Næsten altid	Kommentarer
15.	Barnet/den unge bliver i høj grad følelsesmæssigt påvirket og udviser tegn på frygt, har temperamentsudbrud og giver udtryk for et fysisk ubehag i forbindelse med at være i skole.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
16.	Barnet/den unge udviser tegn på depression/tristhed, lavt selvværd, lav selvtillid og isolation.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
17.	Barnet/den unge udviser tegn på forvirring/mentalt fravær og manglende koncentrationsevne i skolen, hvilket giver sig udslag i dårligere præstationer/lavere karakterer.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
18.	Barnet/den unge udviser tegn på fysiologisk besvær i form af svedeture, sygdom, ledsmerter, panikanfald, mavesmerter, hurtigt vægttab eller vægtøgning.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
19.	Der ses et opbrud i barnets/den unges daglige aktiviteter/hverdag, og forældrene/familien opleves at være under et stort pres.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

Introduktion til spørgeskemaet vedr. procedurer for skolefravær

Skoleledelsen udfylder spørgeskemaet ud fra den viden, de har om de aktuelle procedurer for skolefravær og skolevægring på den pågældende skole.

Spørgeskemaet kan være med til at give de enkelte skoler et overblik over, hvor godt de er klædt på ressourcemæssigt i forhold til at arbejde med skolefravær og eventuelt hvilke tiltag og procedurer, der kunne iværksættes, så skolen oplever sig som endnu bedre klædt på til at varetage skolefravær og skolevægringsproblematikker.

Skolens procedurer for skolefravær

	Ja	Nej	Ved ikke	Kommentarer
Har skolen en klar procedure for tidlig indsats i forhold til skolefravær?				
Forefindes der i lærerstaben procedurer for, hvordan skolefravær undersøges nærmere, samt hvordan og hvornår en eventuel bekymring videreformidles til den øvrige lærestab og familien?				
Er der en eller flere udvalgte fra lærerstaben, der har det overordnede ansvar for at koordinere indsatsen? ,				
Kender lærerstaben til forskellen på skolefravær og egentlig skolevægring?				

	Ja	Nej	Ved ikke	Kommentarer
Ved lærerne, hvem de skal kontakte, hvis der er en bekymring omkring skolefravær/skolevægring?				
Har lærerstaben viden omkring de mere angstbetonede årsager, der ligger til grund for skolevægring?				
I tilfælde af (angstbetonet) skolevægring, har skolen da procedurer for, hvordan det undersøges nærmere, hvad det er, der "trigger" angsten/skolevægringen?				
Findes der på skolen strategier til og planer for at få barnet/den unge med (angstbetonet) skolevægring tilbage til skolen?				

	Ja	Nej	Ved ikke	Kommentarer
Findes der på skolen ressourcer til at arbejde med angstproblematikker og eventuelle belastninger i familien?				
I de tilfælde, hvor skolefraværet har baggrund i et ønske om at være hjemme hos familien eller lave noget mere lystbetonet udenfor skolen, har skolen da strategier til og planer for at få barnet/den unge til at møde op og følge undervisningen?				
Er der i skolen ressourcer til at drøfte problematikker omkring årsager til skolefravær med forældrene, eleverne og den øvrige lærerstab?				

De 4 primære årsager til skolefravær (Inspireret af Dr. Daniel Chorney)

Årsager, der er forbundet med negative konsekvenser ved at være i skolen		Årsager, der er forbundet med "gevinster" ved at blive hjemme fra skole	
1. Undgåelse af skolerelaterede, negative stimuli, der fremkalder stress, depression, angst og fysisk ubehag Ubehaget kan opstå i forbindelse med mange forskellige ting – køre i skolebus, brandalarm, skolegården, overgang/skift til ny klasse/nyt skoleår, læreren, bestemte elever, prøver, mobning, etc. Kan ses i forbindelse med specifikke fobier, generaliseret angst, depression, suicidale tanker/adfærd. I visse tilfælde også agorafobi og panikangst.	2. Undgåelse af sociale og faglige (evaluerende) situationer i skolen, der fremkalder stress, depression, angst og fysisk ubehag Ubehaget kan opstå i forbindelse med nationaltest, eksamen, prøver, lejrskole, fremlæggelser, gruppearbejde, spisning i kantinen, omklædning til gymnastik, føre samtaler etc. Kan ses i forbindelse med socialfobi/socialangst, OCD, perfektionistiske træk, depression, suicidale tanker og adfærd. I visse tilfælde også agorafobi og panikangst.	3. Ønske om at blive hjemme hos forældrene for at få opmærksomhed, hygge derhjemme med forældrene, tage med forældrene på job etc. ELLER Fordi det er svært at være væk fra forældrene (der kunne ske en ulykke med mine forældre, mens jeg er i skole). Kan ses i forbindelse med strukturelle familieændringer (skilsmisse, søskendeforøgelse etc.), psykisk sygdom i familien etc. Kan ses i forbindelse med separationsangst, fysiske klager, skyldinducerende, stædig og trodsig adfærd, raserianfald etc. i forsøget på at få lov til at blive hjemme. Barnet kommer tit for sent, har brug for at ringe hjem, og stikker nogle gange af fra skole etc.	4. Ønske om at blive væk fra skolen, fordi det er sjovere at være derhjemme (sove længere, spille spil, se fjernsyn) eller være sammen med vennerne/kæresten, tjene penge, tage stoffer, lave kriminalitet. Kan ses i forbindelse med misbrugsproblematikker, skoletræthed og (begyndende), dyssocial adfærd og en generel manglende motivation.